

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA MAHRUĠA MILL-PARROĊĠA TA' SAN ĠORĠ — GĦAWDEX

Nru. 46

Janjar - Frar 1989

Il-Kelma ta' l-Arcipriet

“Meta ser tagħmel Check-Up?”

Mhux darba u tnejn, tiltaqa' ma' nies li waqt diskursata li jkollhom tarahom isemmghu xi affarijiet li jkunu qeghdin jinkwetawhom. U hafna drabi, l-aktar li jinkwieta lill-bnedmin hu l-mard.

U bir-raġun! Hadd ma jiehu gost jimrad, u kullhadd jagħmel hiltu sabieħ iżomm ruħu qawwi u sħiħ. Fost is-suggerimenti li nisimghu waqt diskursata ta' din ix-xorta nsibu: “**Inti għaliex ma tagħmilx check-up?**” Suggeriment floku u ta' min jahtfu u jwettqu minnufih.

Izda ninnota żewġ affarijiet: l-ewwelnett, li l-koll kemm aħna lesti li nagħmlu dan is-suggeriment li haddiehor, filwaqt li allaharess xi hadd jissuggerih ilna; u t-tieni, li filwaqt li għall-ġisimna noqgħodu attenti u nieħdu kull prekawżjoni, meta tidhol ir-ruħ, allura nbiddlu l-atteggjament u naqisxu mod ieħor.

Hu fatt li bħalma jimrad il-ġisem, jimrad ukoll ir-ruħ. U l-mard tar-ruħ hu ferm ikrah u perikuluż, wisq aktar minn dak tal-ġisem. Għalhekk huwa meħtieġ li l-koll kemm aħna, kull tant żmien nagħmlu **check-up** ta' ruħna.

Ir-Randan hu ż-żmien l-iżjed addattat biex nagħmlu dan i-check-up!

Fir-Randan nsibu hafna u hafna affarijiet li jgħinuna: il-liturgija ta' dan iż-żmien, it-talb li jsir, il-Via Crucis li nagħmlu, il-Pellegrinaġġi lejn Santwarji tal-Madonna, dawn kollha jgħinuna biex inkunu nistgħu naraw f'ieħ aħna.

Izda l-mezz l-iżjed effikaci u qawwi huwa l-EŻERCIZZI MQADDA. Fihom Ġesù li jħobbna:

- ikellimna fil-fond ta' qalbna
- iġhidilna xi jrid minna
- jurina fejn sejrjn tajjeb
- jifihalna għajnejna fejn inkunu sejrjn il-iżball
- jinkoraġġina u jwennisna bil-presenza tiegħu, biex nibdlu hajjtna u ngħixu aħjar
- jagħtina l-medicina li ssahħalna u żzommna f'saħħitna għal li ġej.

Għalhekk ma nhallux iġhaddi dan iż-żmien ta' Grazzja! Fil-Patroċċa tagħna qed norganizzaw tlett korsijiet: għall-Koppji Miżżewġa għall-kullhadd u għaž-Żgħażaġh. Il-post tafuh, il-hin ukoll, l-aqwa Professur fil-mard tar-Ruħ, Ġesù qiegħed jistenniek.

Tinsieħ! **Check-Up** ilum, ifisser haja ta' dejjem 'il quddiem.

Il-lapida bil-bust ta' Don Bosco, fuq disinn tal-Kav. Paulu Camilleri Cauchi, li kief Don Egidio Viganò S.D.B. Rettur Magġur tas-Salesjani nhar is-Sibt, 7 ta' Janjar 1989 (ara paġni 4-5)

INFITTXU LIL KRISTU

RANDAN '89

Eżercizzi Spiritwali

Mit-Tnejn 27 ta' Frar sal-Ġimgħa 3 ta' Marzu

Għal KULHADD.....fis-1.45p.m.

Għaž-ŻGĦAŻAĠH.....fis-7.00p.m. **Predikatur: Fr. Charles Fenech O.P.**

Mit-Tnejn 6 ta' Marzu sal-Ġimgħa 10 ta' Marzu

Għall-KOPPJI MIŻŻEWĠIN.....fis-7.00p.m.

Predikatur: Patri William Axiaq OFM Kapp.

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA TA' KULL XAHREJN

Uffiċċju Editorjali:

Centru Parrokkjali San Ġorġ
Triq il-Karità, Victoria, Għawdex.
Tel: 556377

Editorjal

IŻ-ŻGHAŻAĠH
FIL-PARROĊĊA

Bdejna s-sena 1989 billi fakkarna lill-qaddis li tant haġb liż-żgħażaġh - San Ġwann Bosco. Żgur li l-figuratiegħu mal-faċċata taċ-Ċentru Parrokkjali ser timla liż-żgħażaġh tagħna b'sens qawwi ta' spiritwalità, b'iktar responsabilità lejhom infushom u b'hegħa ikbar lejn il-parroċċa tagħna.

U hekk għandu jkun! Iż-żgħażaġh tagħna hemm bżonn li jifhmu li ż-żmien taż-żgħożġa huwa żmien li fiħ jehtieg li jkabbbru fihom dawki id-drawwiet li jagħmlu minnhom l-quddiem membri siewja fis-soċjetà tagħna.

Għalhekk ukoll dan l-aħħar ingħata bidu għal-laqqgħat regolari taż-żgħażaġh tal-parroċċa tagħna - laqqgħat li qed isiru kull hmistax, nhar ta' Ġimgħa fis-6.30p.m. Dawn il-laqqgħat inbdew wara "survey" li sar fost iż-żgħażaġh tal-parroċċa u li għalih wiegħbu bosta żgħażaġh. Tajjeb għalhekk li l-ġenituri jhegħgu liż-żgħażaġh fil-familji tagħhom biex ma jabbandunawx it-tagħlim reliġjuż. Mhix skuża valida li xi hadi jgħid li ma jistax jattendi minhabba l-istudju. Lanqas ikun minnu li hafna mhux possibbli li jattendu minhabba x-xogħol. Għax ngħiduha kif inhi: min jaf kemm żmien jgħaddu ċerti żgħażaġh quddiem it-television jew f'xi disco, jew għal-insib jew kaċċa??

Huwa veru li hawn laqqgħat ta' għaqdjet oħra imma nħossu li nkunu nonqu jekk ma ngħidux ċar u tond li daqs-kemm iż-żgħażaġh jehtiegħu l-parroċċa, daqshekk iehor il-parroċċa għandha bżonn iż-żgħażaġh. Huma jridu jkunu li jagħtu demm u haġja ġdida lill-attivitatijiet li jsiru għalihom u lill-attivitatijiet kollha in generali. Iż-żgħażaġh hemm bżonn jifhmu li ma jistgħux jibqgħu maqtugħin mill-parroċċa. Huma membri tal-komunità parrokkjali daqs haddiehor.

Għalhekk f'din l-ewwel haġra tar-rivista għal din is-sena qed nagħmlu dan l-appell liż-żgħażaġh tagħna biex iħossuhom iktar qrib il-parroċċa u parti minnha billi jibdwew jattendu regolarment għal-laqqgħat li qed isiru għalihom, halli bit-tagħlim li jehdu jkunu jistgħu jsiru, l-quddiem, insara maturi u ċittadini onesti li jagħmlu unur lill-komunità parrokkjali tagħna.

Dan hu l-awgurju tagħna! Hekk kif għal-grazzja t'Alla l-laqqgħat tal-kategoriji l-oħra jnsabu mexxin regolarment b'attenzenza tajba, hekk ukoll il-laqqgħat taż-żgħażaġh li nbdew ikomplu b'suċċess għal ġid taż-żgħażaġh infushom u għal ġid tal-parroċċa tagħna.

Membri ġodda fil-Komunità Parrokkjali

- 26.11.88: ANTHONY, iben Moses Briffa u Natalie neġ Grech.
3.12.88: EDIANA, bint Vincent Attard u Josephine neġ Bajada.
8.12.88: ROXANNE, bint Anthony Farrugia u Georgette neġ Muscat.
10.12.88: GEORGE, iben Joseph Agius u Doris neġ Hili
11.12.88: JOZEF JUAN, iben John Cauchi u Mariella neġ Xuereb.
13.12.88: MARIA, bint Marcell Tabone u Anna neġ Ellis.
25.12.88: GABRIEL, iben Anton Sillato u Maria neġ Vella.
31.12.88: GRAZIELLA, bint Anthony Sacco u Georgia neġ Said.

Marru jingħaqdu ma' Kristu Rroxotat:

- 21.11.88: George Frendo
8.12.88: Carmelo Schembri
13.12.88: Maria Portelli
19.12.88: Ġuża Caruana
25.12.88: Giovanna Vella

Ingħaqdu fis-Sagrament taż-Żwieġ

- 21.1.89: Anthony Tabone (Għ'Sielem) u Salvina Camilleri

LAQQGħAT TAL-KATEGORIJI
FIL-PARROĊĊA

- **Fl-Ewwel Ġimgħa tax-Xahar**
Fis-7.15 p.m. - **Għall-Irġiel**
- **It-tieni Erbgħa ta' kull xahar**
Fid-9.30 a.m. - **Għan-Nisa.**
- **Kull Hmistax - Nhar ta' Ġimgħa**
Fis-6.30 p.m. - **Għaž-Żgħażaġh.**
- **Kull nhar ta' Sibb**
Fl-4.00 p.m. - **Abbatini**
- **Kull nhar ta' Hadd**
Fid-9.00 a.m. - **Quddiesa għat-Tfal.**

Donazzjonijiet għar-Rivista

- George & Mary Bonavia (Canada) 5 Can. \$
Nick Gatt (Ont. Canada) 10 Can. \$
Carmel & Giorgia Vella (N.S.W. Aust.) 20 Aus. \$
Dolindo Bugeja (Ont. Canada) 20 Can. \$
Anthony J. Pace (U.S.A.) Lm 5.
Kan. Louis Camilleri (Xagħra) Lm 5.

HINIJIET TAL-QUDDIES

Mata il-Ġimgħa: **Fil-5.00 u fis-6.00p.m.**

(Meta jibdwew l-Eżerċizji l-aħħar quddiesa tkun fis-6.30p.m.)

Hdud u Festi: **Fl-4.00p.m. u fil-5.30 p.m.**

IL-MILIED fil-Parroċċa Tagħna

Il-ġranet sbieħ ta' żmien il-Milied fil-parroċċa tagħna kienu ġranet ta' attività ma taqta' xejn. Mill-bidu tan-Novena stajna ninnotaw-entuzjasmu tat-tfal f'kull jum tan-Novena sakemm waslu l-attivitatiet rikreattivi li ġew organizzati għalihom fil-ġranet ta'wara l-Milied. It-tfal ippardicjaw bi shiħ matul in-novena bil-kant tagħhom, bl-ittri li nqraw waqt il-quddies ta-Novena kif ukoll bis-sehem shiħ u attiv li hadu f'dawn il-ġranet.

Matul il-jiem tan-Novena għal kullhadd li din is-sena tmexxiet minn Dun Mario Grech, nqraw hsbijiet ġodda dwar il-Milied li nkbitu apposta minn Mons Arcipriet. Wara l-Kant ta' l-Alma membri tal-komunità Parrokkjali kienu jaqraw dawn il-hsbijiet dwar x'għandu jfisser il-Milied għan-Nisrani ta' illum.

Bħalma beda jsir kull sena it-tfal inghataw biljejt b'xejn mill-Managment tat-Teatru Astra għal film divertenti kif ukoll sar għalihom party kbir fis-Sala taċ-Ċentru Parrokkjali. Matul dan il-party Dun Effie Masini ferraħ it-tfal b'daqq u kant ta' għanjiet. F'dan il-party kull tifel u tifla li attendew inghataw rigali li ttellgħa bix-xorti. Hawn ta' min isemmi l-club ġenerużi ta' bosta parroċċani li offrew rigali u flus b'risq l-attivitatiet tat-tfal.

Il-membri tal-grupp tal-vokazzjonijiet immexxi minn Dun Effie Masini hadu sehem f'ġurnata msejja 'Jum l-Imħabba'. Matul dan il-jum il-membri tal-grupp wara quddies speċjali għalihom daru d-djar tax-xjuħ fil-Belt Victoria u qassmu rigali lil dawk rikoverati hemm.

Bħala sinjal ta' ringrazzjament lil dawk kollha li jgħinu fil-hidma tal-parroċċa ġie organizzat riċeviment fis-sala taċ-Ċentru. Attendew għal dan il-membri tal-Kapitlu u Kleru, membru tal-Kunsill Parrokkjali u tad-diversi kumitatii tal-parroċċa, distributori tal-Bulletin u oħrajn. Mons Isqof, li kien ukoll preżenti għal dan ir-riċeviment irringrazzja lil dawk preżenti għal dak kollu li jgħamlu għall-ġid tal-parroċċa tagħna. Bħas-nin l-imghodċija Mons Isqof mexxa Konċelebrazzjoni Solenni f'nhar il-Milied wara nofs in-nhar kif ukoll f'il-aħħar jum tas-sena meta ntona Te Deum ta' Radd il-Majr.

Tajeb wiehed isemmi li matul dawn il-ġranet tal-Milied fil-Bażilika tagħna żdied it-tiżġin tal-Milied u din is-sena sareti żieda ta' persunaġġ ieħor fil-presejpu li beda jintrama fil-knisja Għat-tieni sena ġiet organizzata kompetizzjoni għall-aħjar tiegħa jew gallerija mzejna. Ir-rebbieħ din is-sena kienet il-familja Cassar ta' Triq l-Assunta, Victoria.

Il-Kor 'LAUDATE PUERI' fuq it-T.V. fil-Ingilterra

Matul dawn il-ġranet il-Kor 'Laudate Pueri' tal-parroċċa tagħna qed jiġi ifilmjat, sabieħ jieħu sehem f'film dokumentarju dwar Malta u Għawdex, u li ser jagħmel parti minn sensjela mill-iżjed imfittixja li għib l-isem ta' "Highway". Dawn id-dokumentarji qed jinġibdu minn Channel TV, bi produzzjoni ta' Bob Evans u ser ikunu pprezentati fuq it-Televizjoni tar-Renju Unit mill-famuz presentatur Sir Harry Secombe.

ŻEWĠ PROJETTI ĠODDA

Fil-parroċċa tagħna qed isiru thejġijiet biex jinghata bidu għal żewġ projetti ġodda. Issa li dawn it-thejġijiet waslu fi stat avanzat tajeb li nsemmuhom u fl-istess waqt nitolbu l-għajnuna ta' dawk li jistgħu joffru xi haġa għalihom.

LIBRERJA PARROKKJALI

F'wahda mill-kmamar kbar taċ-Ċentru Parrokkjali tagħna ser jinghata bidu biex tibda timbena librerija parrokkjali. Fil-fatt ġa ġew ordnati xkaffi għal kotba li mistennija jkunu għandna fi żmien qasir. Id-deċiżjoni li nibdew librerija parrokkjali ilha tberren f'moħħ Mons Arcipriet, pero' kien il-kliem ta' inkoraġġiment minn tlieta min-nies li ttielied il-pass finali li din timbenda. Dawn it-tlieta minn nies ser joffru kwantità kbira ta' kotba kull wiehed għal-librerija tagħna. Ahna certi li ser ikun hemm oħrajn li ser jagħmlu l-istess. Però illum irridu nagħmlu appell lil kull familja biex din toffri almenu kieħ wiehed għal dan l-iskop. Kull ktieb li jiġi mogħti ser jiġi wżat meta l-librerija tinfetah għall-pubbliku fi ftit xhur oħra. Għalhekk kull min jista' joffri ktieb jista' jgħaddih lill-uffiċċju parrokkjali.

ARKIVJU FOTOGRAFIKU

Biex il-parroċċa tagħna jkollha dak kollu meħtieġ għaz-zminijiet tallum ġie deċiż ukoll li barra Librerija Parrokkjali jibda jimbena ukoll Arkivju Fotografiku. Ġa għandna fil-parroċċa tagħna numru kbir ta' ritratti li qed jiġu magħżulha skond l-okkażżjoni u s-sena li fihom ittieħdu. Imma żgur li hawn haġna li għandhom ritratti li għandhom x'jaqsmu mal-parroċċa tagħna u li l-parroċċa m'għandhiex. Għalhekk nappellaw lil kull min għandu xi ritratti biex iġibhomlna u jekk ma jkunx irid jagħtihom bħala rigal lill-parroċċa aħna nżommuhom f'it nagħmlu kopja minnhom bil-mezzi moderni li hawn mingħajr ma nagħmlulhom l-ebda hsara u nergġhu nerritornawhom. Ninsabu konvinti li għal dan il-għan ser insibu l-koperazzjoni ta' kull min jista' jgħinna.

L-GHAQDA ŻGHAŻAĠH LA STELLA

Nhar is-Sibt 10 ta' Diċembru li għadda l-Ghaqda Żgħażaġh La Stella organizzat b'suċċess varjetà fis-sala tal-każin La Stella. Is-sala tal-każin kienet mimlija u l-organizzaturi pprezentaw varjetà li tagħmel unur lilhom. Ġew ipprezentati items minn żgħażaġh b'talenti differenti. Barra din il-varjetà membri ta' l-Ghaqda żgħażaġh "La Stella" marru ikantaw fl-Isptar Generali t'Għawdex u fid-djar tax-xjuħ. Fuq l-inizjattiva ta' l-Ghaqda ntwerew għad ta' videos fil-Każin fil-jum tal-Milied. Dawn il-videos kienu serje ta' "carols by candle light" li ngabu mill-Awstralja.

L-Ghaqda żgħażaġh La Stella ser torganizza serata oħra ta' dahk, ċajt, żfin u logħob nhar is-Sibt 18 ta' Marzu.

IŻ-ŻJARA TA' DON EGIDIO VIGANO

Kien ta' unur kbir għall-parroċċa tagħna li tilqa' fi hdnha l-**Rettur Maġġur tas-Salesjani ta' Don Bosco, Don Egidio Viganò S.D.B.** Iż-żjara ta' Don Viganò kienet ir-riżultat ta' stedina li sariltu personalment mill-Arċipriet tal-parroċċa tagħna Mons Salv Borg waqt iż-żjara tal-Kor 'Laudate Pueri' f'Ruma f'Novembru 1988 meta l-kor ha sehem b'suċċess fil-Kungress ta' l-ex-allievi ta' Don Bosco u ta' l'ex-allievi ta' Marija Ghajnuna ta' l-Insara.

Mal-wasla tiegħu fi Piazza San Ġorġ, Don Egidio Viganò ġie milqgħ mill-Arċipriet akkumpanjat mill-Kapiltu u l-Klieru. Wara żjara fil-kappella tas-Sagrament ir-Rettur Maġġur dahal fil-kor u sellem lid-direttur Dun Ġorġ Frendo u lil-membri tal-kor fil-waqt li rringrazzjahom għas-sehem li taw fil-Kungress ta' l-ex-allievi ġewwa Ruma. Wara mbagħad Don Viganò twassal sal-post fejn kellha ssir id-ċerimonja tal-kofx u tberik ta' lapida u bust ta' Don Bosco mal-faċċata taċ-Ċentru Parrokkjali fi Triq Karitá. Waqt din id-ċerimonja kien preżenti l-Ministru għal Għawdex l-Onor Anton Tabone fliemkien mas-sinjura tiegħu, kif ukoll Fr. Victor Mangion id-Delegat tal-Provinċjal tas-Salesjani f'Malta, Fr. Martino Mc Packe l-Provinċjal ta' l-Irlanda u Malta u l-Presidenti tal-fergħat tal-Past Pupils Salesjani ta' Malta u Għawdex.

Id-ċerimonja bdiet b'introduzzjoni mis-Sur Michael Cassar u dritt wara Mons Arċipriet għamel id-diskors ta' l-okkazjoni fejn spjega r-raġunijiet kollha li wasslu lill-parroċċa tagħna biex tfakkar l-ewwel ċentinarju mill-mewt ta' San Ġwann Bosco.

Id-Diskors ta' l-Arċipriet kien dan:

Wisq Rev. Rettur Maġġur,

Il-Qaddis tal-Holm, Don Bosco, gaġħalna noħmu holma sabaħha. Kien is-6 ta' Novembru li għadda, filgħaxxi, fit-tard,

meta fi tmiet ta' Velja ta' Talb mill-iżjed kommoventi, li saret fit-Tempju ta' Don Bosco, ġewwa Cinecitta', mdaawwar minn mijiet u mijiet ta' ex-allievi u ex-allieve, mimli biża' sibit ruhi hdejek. F'dak il-hin Don Cini introduċeni miegħek billi qallek li jienna kont l-Arċipriet tal-Kor Laudate Pueri.

F'dak il-hin, immutajt, u l-uniku ftit kliem li hareġ kienet stedina li għamiltlek sabieħ l-ewwel darba li tiġi Malta iżzur il-Parroċċa tagħna. Int wegħibt: "Zgur li m'hemmx x'taġmel: niġi nżurkom zgur". Din il-twegħiba hallietni mbellah. U immedjatament bdejti noħlom.... kont konvint li dak kollu li ġara ma kienx haġa oħra għajr holma.....holma sabaħha.

Iżda, hekk kif irritornajt minn Ruma, minn dik l-esperjenza indimentikabbli ta' l-Ewwel Kungress Mondjali tal-Ex-allievi u Ex-Allieve, għidt b'din il-holma lill-huti s-saċerdoti tal-Kapiltu u l-Prebiterium Ġorġjan. Konvint mill-fama li jgawdi Don Bosco, bħala dak il-qaddis li kapaċi jibdel holma f'realtà tlabt l-għajnuna tiegħu.

Illum, għażiż Rettur Maġġur, din il-holma twettqet. Il-komunità parrokkjali ta' San Ġorġ tilqek bil-ferħ, lilek, is-seba' suċċessor ta' Don Bosco, u jil-persuna tiegħek tilqa' lil dak il-Kbir Qaddis, Mghalleem tat-tfal u taż-żgħażaġh.

Don Bosco mhux wiċċ ġadid għall-parroċċa tagħna. Meta fis-snin tletin, wieħed Għawdexi bħalna u saċerdot tal-Parroċċa Dun Paul Micallef, beda jgħor madwaru tfa' u żgħażaġh, iġhix magħhom u għalihom, kien ġie mlaqqam "id-Don Bosco f'Għawdex".

Ir-Rettur Maġġur diehal fil-Bażilika tagħna akkumpanjat minn Mons. Arcipriet.

Don Egidio Viganò jifrah lil Dun Ġorġ Frendo, direttur u lil-membri tal-kor 'Laudate Pueri'.

Ir-Rettur Maġġur mal-Kapiltu Ġorġjan quddiem it-Tribuna.

Don Viganò jidher jindirizza l-foto.

NÒ S.D.B. FIL-PARROĊĊA TAGHNA.

Dun Paul Micallef beda juża bħala l-ewwel Oratorju tiegħu dar propju f'din l-istess triq li qegħdin fiha, f'it passi warajjna. Hawnehkk it-tfal tar-Rabat bdew iduqu xi f'tit mill-metodi ta' Don Bosco, u bla ma kienu jafu bdew jirċievu formazzjoni nisranija importanti ferm għall-Knisja u għall-Istat.

Il-Festa ta' San Gwann Bosco, il-31 ta' Jannar kien jum ta' festa għall-parroċċa kollha. Peress li ma kellux wiswa fil-lokal tiegħu Dun Paul kien jagħmel il-festa mal-komunità parrokjali kollha fil-Knisja Bażilika tagħna.

L-ispirtu ta' Don Bosco kompli janima il-parroċċa tagħna. Is-Salesjani, li għew hawnhekk wara steđna li saritlhom mill-Isqof Pace, bdew iqaddsu fil-parroċċa tagħna, u għall-żmien twil il-gabra li kienet issir waqt il-quddiesa tat-8.15a.m. kienet tmur b'risq il-bini ta' l-Oratorju Don Bosco ta' din il-belt.

Izda l-parroċċa tagħna mhux flus biss tat lil Don Bosco. Offriet vokazzjonijiet salesjani: mhux inqas minn sitta, bejn saċerdoti fratelli u studenti, kif ukoll żewġ sorrijiet Uljed Marija Għajruna ta' l-Insara.

Propju f'dawn il-jiem waslet l-aħbar li imlietna bil-ferh. Salesjan iehor, iben il-parroċċa, Dun Fabio Attard ser imur it-Tunisija sabiehx flimkien ma' Salesjan Malti iehor jagħti bidu għall-ħidma salesjana hemmhekk.

Il-parroċċa tagħna thossha kburija li għandha fost uliedha lil Dun Charles Cini, Delegat Mondjali Konfederati ta' l-Ex-allievi li fi f'tit snin ta' lilu nrifsu u id- f'id ma' Don Cuevas qed jaħdem bis-siħh b'risq l-ex-allievi huma fejn huma.

Minhabba dan kollu, sabiehx infakkru ir-rabta li hemm bejn il-Parroċċa tagħna u l-familja Salesjana, jiena, f'ismi u f'isem ir-Reverendissimi Membri tal-Kapitu u tal-Presbyterium Gorgjan, kif ukoll tal-komunità kollha parrokjali nitlobok sabiehx itikfej u tbierek dan il-bust ta' Don Bosco kif ukoll il-lapida, konvint li kul min jgħaddi minn hawnhekk jimtele il-verh li hierieg mit-bissima ta' dan il-Kbir Qaddis.

Wara d-diskors ta' Mons Arcipriet tkellem ir-rettur Maġġur Don Egidio Viganò li beda billi riferira għal dak li qal Mons Arcipriet dwar il-holm ta' Don Bosco. Don Viganò irringrazzja lil-parroċċa tagħna għall-vokazzjonijiet Salesjani li harġu minnha u waqt li rrefera għal Don Charles Cini S.D.B. huwa qal li dan jiswa daqs tmienja għax-xogħol li jwettaq fi hdan il-komunità salesjana. Imbagħad Don Viganò għadda biex tkellem dwar il-kor "Laudate Pueri" u għas-sehem li dan il-kor ta' fil-Kungress ta' l-Exallievi f'Ruma. Dwar dan Don Viganò qal:

"Ma io voglio ringraziare specialmente il coro che ha dato una qualità artistica e spirituale al congresso internazionale, primo nella storia, degli ex-allievi e delle ex-allieve insieme di tutto il mondo, erano mille-trecento..... e poi nella Basilica di San Pietro, dove c'è sempre la famosa schola cantorum che fa furore. Ma..... il coro di Gozo, io non faccio paragoni, mi ha piaciuto di più."

Wara d-diskors tar-Rettur Maġġur li għi milqugh b'ċapċip kbir mill-folla preżenti, huwa kixef il-Lapida u l-bust ta' Don Bosco u wara berikhom. Don Viganò flimkien mal-mistednin l-oħra kien mistieden għal drink fit-Centru Parrokjali fejn huwa ffirmat l-Visitors' Book u Mons Arcipriet ipprezentatu ritratt ta' l-istatwa ta' San Gorg'ji frame tal-fidda bħala tikfira ta' din iż-żera memorabbli.

Waqt il-cerimonia Jidru mix-xellug - Mrs Tabone u l-Onor. Ministru għal Għawdex A. Tabone, Don Viganò u Mons Arcipriet.

Don Egidio Viganò jiffirma l-Visitors' Book

Mons. Arcipriet jagħmel l-indirizz tiegħu

Ir-Rettur Maġġur ibierek il-lapida u l-bust ta' Don Bosco

FESTIVAL TAL-KORIJET

Nhar il-Gimgha 30 ta' Diċembru 1988 is-Segretarjat għall-Edukazzjoni u l-Kultura tal-Kurja ta' l-Isqof organizza Festival tal-Korijiet fil-Bażilika tagħna taħt il-presidenza ta' Mons Isqof Nikol G. Cauchi.

F'dan il-festival ħadu sehem korijiet minn diversi parroċċi fosthom iż-żewġ korijiet tal-Parroċċa tagħna 'Chorus Urbanus' u 'Laudate Pueri'. Il-korijiet l-oħra li ħadu sehem kien dawn: 'Rotunda Mini Choir' mill-parroċċa tax-Xewkija, il-kor 'Fraternitas' tal-knisja tar-Ragħaj it-Tajjeb , taċ-Ċawla; il-kor 'Uljed Margerita' mill-

Parroċċa ta' Sannat; il-kor 'Voci Angeliche' mill-parroċċa tax-Xagħra u l-kor 'Maria Assunta' tal-Parroċċa tal-Katidral. Kull kor li ħa sehem f'dan il-festival kanta żewġ għanjet tal-Milied. Lejn tmien il-festival għamel diskors ta' l-okkazzjoni Mons Isqof u wara ippreżenta ċertifikat u tifikira lill-kull kor li ħa sehem. Lill-kor 'Chorus Urbanus' Mons Isqof ippreżentalux-shield għas-sehem bla waqfien li huwa dejjem ta fil-festival organizzati mis-Segretarjat ta' l-Edukazzjoni u Kultura tal-Kurja. Din il-preżentazzjoni saret lil Mro John Galea, id-Direttur tal-Kor.

Il-Festival għie fit-tmien billi tkantat l-għanja popolari 'Ninni la Tibkix Iżjed' mill-korijiet kollha waqt li membri tal-Għaqda Żgħażaġh La Stella għamlu mima waqt li kienet titkanta din l-għanja.

*Mro John Galea
qed jgħi preżentat
bix-shield min Mons Isqof*

*Il-Kor "Chorus Urbanus"
ikanta waqt il-Festival*

*Il-mima mtellgħa waqt l-għanja
"Ninni la Tibkix Iżjed"
likantaw il-Korijiet flimkien*

*Il-Kor "Laudate Pueri"
ikanta waqt il-Festival*

Mro. JOHN GALEA jdoqq f'Kunċert f'Londra

Udjenza distinta ta' kritiċi, ambaxxaturi u wħud mill-ghola awtoritajiet Maltin, fosthom il-Prim Ministru Dr. Eddie Fenech Adams mlew il-Holy Trinity Church fi Sloame Sq. Londra għal Kunċert ta' mużika maltija esegwita minn kantanti u mużiċisti Maltin, nhar il-Hamis 5 ta' Janar 1989. Il-programm fetah b'Mro. John Galea, id-Direttur tal-Kor 'Chorus Urbanus' tal-Bażilika tagħna, idoqq "Toccatina" ta' Carmelo Pace. Wara akkumpanja lil Freddie Mizzi (Klarinett), lit-tenor Brian Cefai, u lil Laura Falzon (Flawt) fil-premiere Inġliż ta' "DIAPHANON" ta' C. Camilleri.

Ix-xogħol ta' John Galea "Three Miniatures in the Mode RAST" kienu esegwiti b'teknika kbira mill-pjanista M. Laus.

Jeremy Walbank, organista u kompożitur magħruf li jikteb f'diversi rivisti mużikali nfluwenti fosthom "Music and Musicians International" hekk kiteb fuq dan il-kunċert:

"This concert proved to be a feat in its own right, in as much to the quality of both music and performers and the very high professional calibre attained... John Galea

not only carried off the first half with considerable panache but revealed a certain aptitude as a composer in the second half".

Dan il-Kunċert inżamm fl-okkazzjoni ta' l-inawgurazzjoni ta' l-International Boat Show f'Londra li din is-sena kienet sponsorjata mill-Gvern Malti.

**DON BOSCO: Il-Qaddis
tat-Tbissima
Mitt sena mejjet
u għadu haj**

1888-1988

**ŽGUR KIEN IGIB
L-EWWEL FL-ISTORJA**

Darba waħda, Don Bosco kien sejjer lura bit-tren lejn Torin, u jilmah grupp żgħir ta' żgħażaġh miġburin madwar wiehed li kien qed igħid u jpaċpaċ hafna fmerijiet kontra l-qassisin u kontra r-reliġjon, bħalma jaġhmlu fi żmienna hafna setet.

"Temnuhomx!" semghu jgħidilhom Don Bosco. "Erfulhom igħidu l-qassisin! Il-qrar.... u t-tqarbin.... daww kollha fmerijiet tagħhom, biex jehdulkom minn raskom, u jkittu xi sold minn fuq daharkom!...."

Don Bosco inkedd meta ra li ċerti żgħażaġh, iktar ma huma injoranti fir-reliġjon, iktar jiehdu pjaċir jismigħu lil min hu kontra tagħha! Mar u indaħal f'nofshom bil-kuraġġ. Mill-ewwel induna li dak li kien qed jittkellem b'tant arja, kien briedem injurant u ta' f'it li xejn skola. U kien jaf Don Bosco li ma' nies bħal dawn għalkejn tirraġuna bl-argumenti tat-teoloġija. Dawk iridu argumenti li jloqot fil-laħam il-haj.

"Bravu!" qallu Don Bosco. "Milli jidher inti donnok xi wiehed ta' għerf kbir! Allura taf tgħidli min ivvintahom is-sagramenti, u meta?"

"Mela le! Ivvintahom il-Knisja, fil-Konċilju ta' Trentu."

"Iva? Sewwa. U....meta sar dan il-Konċilju ta' Trentu?"

"U mhux f'dawk iż-żmenijiet?"

"F'tiema żmenijiet?"

"U ....fiż-żmien San Bernard".

"Ehe!...U....żmien San Bernard meta kien? Meta għex San Bernard?"

"U... mhux fi żmien Sant Wistin, jew?"

"Bravu, hmar!! Kemm inti bravu!! Ma nissugrax nistaqsik iżjed meta għex Sant Wistin, għax naf żgur li ma tafx, u li toħroġi b'xi fimerija oħra!"

Ma ninsewx li Don Bosco kien studja l-istorja tal-Knisja, u kien kiteb volum sħiħ fuqha. Għalhekk komplja jgħidlu quddiem daww iż-żgħażaġh l-oħra li kellu madwaru: "Mela kun af, siehbi, u ħa jismigħu wkoll dawn iż-żgħażaġh li hawn madwarna, li int għandek f'rasek taħwida papali dwar l-istorja tal-Knisja! Għax il-Konċilju ta' Trentu sar fis-seklu sittax, u dan ifisser tlett mitt sena ilu. San Bernard għex fis-seklu tlettax u dan ifisser li għex tlett mitt sena qabel l-Konċilju ta' Trentu. U jerġa', Sant Wistin għex fis-seklu erbgha li jiġi 800 sena qabel San Bernard! U jekk ma tafx, 1850 sena ilu għex Sidna Gesù Kristu, li kien Hu li waqqaf is-sagramenti bis-setgħa tiegħu ta' Alla, għax kif qalulu l-Lhud stess, "Alla biss jista' jaħfer id-dnubiet!"

Iż-żgħażaġh qabdu kollha jidhku, filwaqt li dak ir-raġel ried l-art tibigħu bil-mistħija li qabditu.

"Jaqbillek titgħallew fit qabel ma titkellem, habib...." temm igħid Don Bosco.

ROKNA GĦAT-TFAL

Għeżiež tfal,

Bil-ghajnuna t'Alla, il-festi sbieħ tal-Milied u l-Ewwel tas-Sena għaddew b'wiċċ il-ġid. Nittama li għadkom tiftakru f'dak li kont għidilkom tagħmlu fl-aħħar harġa ta' dir-rivista. Għal min nesa, nerga' nfakru f'it. Għidilkom, l-ewwelnett biex tiftakru f'it f'dawk it-tfal li huma inqas ixxurtjati minnkom. Imbagħad, għidilkom ukoll biex waqt il-vaganzi ma twarrbux l-istudju u l-kotba għal kollox.

Issa l-vaganzi għaddew ukoll u rġajtu bdejtu l-lezzjonijiet bħas-soltu. Għandi niġem li jekk sa issa l-eżamijiet ta' nofs is-sena għadkom m'għamiltuhomx, żgur li m'intomx se dduwu wisq ma tibdewhom. Mela, "good luck" lilkom ilkoll.

Illum, tfal, irrid nagħmlilkom xi f'it mistoqsijiet li tajjeb jekk twiegħuni għalihom f'qalbkom.

□ Meta taqilgħu xi haġa tal-flus:

- tonfuha mill-ewwel?
- iġġemmghu xi haġa minnha?
- tixtru l-bżonnijiet?

□ Meta tiltaqgħu ma' xi hadd li ma jkollkomx grazzja miegħu:

- teħilsu minnu mill-ewwel?
- tiehdu paċenzja u ma tagħmlux wiċċ ikrah?
- iżżommu haġqkom magħluq u ma tagħtux każu?

□ Meta tmorru mal-mama' biex tixtru xi hwejjeġ:

- thallu lil-mama' taddattalkom hi?
- tkunu triidu tagħmlu l-għażla intom bil-fors?
- jekk l-ilbies ma jkunx jixirqilkom, xorta tkunu triduh, basta tagħmlu bħal hbiebkom?

Dawn, tfal, huma l-mistoqsijiet li txaqt nagħmlilkom illum. Studjawhom daqsxejn sewwa u araw liema minnhom hija t-tajba, dejjem fil-fehma tagħkom. Imbagħad, meta tkunu għażiltu t-tajba, araw kif tismigħu tagħmluha tagħkom u tipp Prattikawha fil-hajja tagħkom ta' kuljum.

Qabel ma ninfirdu, irrid infakkarkom f'xi haġa. Qisu li dan ir-Randan -- iż-żmien tant għaziz li jħeġġina għall-akbar fehal li għandha l-Knisja, jiġifieri l-Għid il-Kbir -- ikun għal kull wiehed u waħda minnkom tabilhaqq żmien ta' talb u penitenza. Qisu li tkun ta' eżempju tajjeb għal kulhadd f'din il-haġa, l-iktar fil-familji tagħkom u fl-iskola fejn tattenduh. Tinsewx li meta tagħmlu l-penitenza tkunu tpattu xi f'it għall-imħabba li wera lejna Gesù bil-mewt tiegħu fuq is-Salib.

Għal-lum dan kollox, tfal. Sakemm nerġghu niltaqgħu f'harġa oħra ta' din ir-rivista, insellmilkom.

Tata'

Iz-Ziju Peppi

L-Ikka Tradizzjonali tal-Banda La Stella

Bandisti u membri fid-Direzzjoni tal-Banda Ċittadina La Stella t'Għawdex nhar il-Hadd 8 ta' Jannar kienu l-mistiedna tas-Socjetà għall-Ikka tradizzjonali tal-bidu tas-Sena l-Għida. L-Ikka saret fl-Atlantis Hotel, Marsalforn, u għaliha attendew 164 ruħ, fosthom rappreżentanti mill-Management tat-Teatru Astra, l-Astra Tours, l-Astra Dramatic Company, l-Astra Folk Group u l-Għaqda Żgħażaġh La Stella.

Fost dawk preżenti kien hemm il-President il-għdid tas-Socjetà, Dr Joseph Ellis, is-Segretarju Ġenerali is-Sur Paul M. Cassar u l-Arcipriet tal-Bażilika ta' San Ġorġ, Mons. Salv Borg.

F'diskors qasir li għamel lejn tmien l-Ikka, is-Sur Cassar sellem lill-bandisti u l-membri tal-Kumitat għall-kontribut kontinwu tagħhom, u fahhar il-ħidma diżinteressata li wettqu fl-1988, li matulha ġie mfakkar eġhluq il-125 sena mit-trinissil tal-Banda La Stella u l-20 sena mill-ftuħ uffiċjali tat-Teatru Astra. Hu qal li s-sena li għaddiet żgur li tibqa' msemmija għas-suċċess li t-Teatru Astra kiseb bit-tliet opri: L'Elisir D'Amore, Lucia Di Lammermoor u Aida, L-opri, li saru fi żmien rekord ta' 3 xhur, komplew għolew il-prestiġju tas-Socjetà, li sa minn dejjem kienet tgawdi reputazzjoni tajba hafna f'dawn il-gzejjer.

Riġward il-Banda, is-Sur Cassar qal li din kompliet għaddeja b'aktar suċċessi matul is-sena, liema suċċessi laħqu l-qofol tagħhom bil-Programm Muzikali li nżamm f'Novembru li għadda.

Is-Segretarju Ġenerali iżiżhajer lil dawk kollha li hadmu fid-diversi taqsimiet tas-Socjetà, b'mod partikolari lis-Surmast Direttur tal-Banda, Mro Joseph Vella. Huwa awgura li s-Sena l-Għdid tkompli għajb magħha aktar għejh u unuri għal din is-Socjetà ewlenija t'Għawdex.

KUMITAT BANDA LA STELLA 1989

Presidenti Onorari:
Sir Luigi Camilleri Kt. L.L.D.
Dr. Eugene Montanaro L.L.D.

Segretarju/Teżorier:
Paul M. Cassar.

President:
Dr. Joseph Ellis L.L.D.

Viċi President:
George R. Grech.

Kaxxier:
George Borg.

Assistent Seg/Tez:
Joseph Cini.

Amministratur tat-Teatru
Francis Gauci.

Booking Officer:
Carmel Zammit

Membri:

John Bezzina, Joseph Cassar, Anthony Cauchi, Frank Cremona, George Farrugia, Lawrence Grech, Victor Scicluna, Anton Sillato.

Surmast Direttur:

Mro. Joseph Vella B. Mus (Dunelm) F.L.C.M.

Assistent Surmast:

Mro. John Galea F.T.C.L., L.R.S.M., A.T.C.L.

Direttur Spiritwali:

Mons. Arch. Emeritus Emanuel Mercieca Prel. D'Onor., Prot. Apost.

Assistent Kaxxier:
Lawrence Farrugia.

Diretturi tal-Kazin:
George Attard, Frank Mizzi.

Direttur tal-Loghob:
Anton Vella.

Uffiċjali Projection:
Joseph Buhagiar.

Manager tat-Teatru:
Frank Mizzi.

Publicity Officer:
Dolindo Cassar.

Arkiwista:
Michele Refalo.

Awditor:
M'Angelo Galea, Carmel Cassar

Kummiedja mill- Kumpanija Teatrali Astra

L-Astra Dramatic Company temmet l-attività teatrali f'Għawdex għall-1988 b'kummiedja brillanti bl-isem: **L-Imfissed**. Il-kummiedja ġiet ipprezentata għall-ewwel darba lill-pubbliku Għawdxi fit-Teatru Astra nhar is-Sibt 17 ta' Diċembru.

Miżgħuda b'sitwazzjonijiet mill-iktar komiċi, il-kummiedja ipprovdiet divertiment mill-aqwa lil għadd kbir ta' nies li xtaqu jagħtu bidu għall-festi ferrieħa tal-Milied fuq nota umoristika. Charlie Zammit fil-parti prinċipali, interpreta karattru ideali għalih: dak tal-Imfissed. Xejn anqas f'posthom kienu l-atturi l-oħra li hadu sehem, fosthom Maria Zammit, Maria Schembri, Anton Said, Salvinu Cremona, Michael Camilleri, Joe M. Attard u Mario Tabone.

Show Extra tal-'Imfissed' saret għall-istudenti tal-iskejjel sekondarji f'Għawdex il-Gimgha, 16 ta' Diċembru.